

۱۳ نوع دل درد که باید جدی گرفت

برخی از دردهای شکمی، ساده و پیش پا افتاده‌اند، به درمان نیاز ندارند و خود به خود هم بهبود می‌یابند، اما گاهی این شکم دردها، خطرناک و حتی کشنده خواهند شد و اگر در کوتاهترین زمان به کمک بیمار نشتابیم، ای بسا که سلامت و یا حتی جان وی در معرض خطر قرار گیرد. با انواع این دردها در ادامه آشنا شوید.

برخی از دردهای شکمی، ساده و پیش پا افتاده‌اند، به درمان نیاز ندارند و خود به خود هم بهبود می‌یابند، اما گاهی این شکم دردها، خطرناک و حتی کشنده خواهند شد و اگر در کوتاهترین زمان به کمک بیمار نشتابیم، ای بسا که سلامت و یا حتی جان وی در معرض خطر قرار گیرد. با انواع این دردها در ادامه آشنا شوید.

جام جم سرا: دردهای خطرناک یا جدی، خصوصیتی دارند که توجه به آن‌ها برای اقدام به موقع و مراجعه به پزشک مهم است.

شکم به حد فاصل بین پرده دیافراگم (پرده زیر ریه‌ها) تا ناحیه ورودی لگن گفته می‌شود و یک حفره تو خالی است که برخی اندام‌های تو خالی مثل بخش کوچکی از مری، معده، روده بزرگ و کوچک و نیز کبد، لوزالمعده طحال و کیسه صفرا در آن جای گرفته‌اند. در دو طرف مهره‌ها و در ناحیه پشت، کلیه و سیستم مجاری ادراری و کمی پایین‌تر و در ناحیه تحتانی شکم، رحم، تخمدان‌ها و ضمائم آن در جنس مونث قرار گرفته‌اند.

آسیب و اختلال عملکرد در هر کدام از این بخش‌ها باعث ایجاد درد شکم می‌شود. از آنجا که این اندام‌ها در کنار هم قرار گرفته‌اند، یکی از بهترین روش‌های اولیه برای تشخیص درد، توجه به علائم و نشانه‌های ظاهری است.

دردهای شکمی متفاوت و از شایع‌ترین علل مراجعه بیماران به پزشک هستند. ۱۳ نوع از آن‌ها که به پیگیری سریع‌تر نیاز دارند در ادامه فهرست شده‌اند:

درد ارجاعی شکم

منشأ این دردها از محوطه خارج شکمی است یعنی بیمار با درد شکم به پزشک مراجعه می‌کند و بعد از معاینه‌ها و آزمایش‌ها معلوم می‌شود مثلاً درد مربوط به عفونت قسمت تحتانی ریه و در اثر سینه پهلو کردن بوده یا عفونت باعث انتشار درد به حفره شکمی شده است. این نوع دردها از نوع ارجاعی هستند.

درد شدید و نفسگیر

دردهای ناتوان‌کننده و شدید که فرد در اثر آن خمیده و دولا راه می‌رود، نمی‌تواند بخوابد یا قادر به حضور در محل کارش نیست، از نوع شدید هستند و به بررسی نیاز دارند.

درد متداوم

دردهای کوتاه مدت شکمی معمولاً مهم نیستند مثلاً تولید گاز زیاد در روده‌ها و حرکات آن ممکن است درد ایجاد کنند و معمولاً بعد از مدت کوتاهی، بهبود می‌یابد ولی تداوم آن می‌تواند مشکل ساز باشد، دردهای شدید عودکننده و طول کشیده از مواردی هستند که باید بررسی شوند.

درد همراه با تب

درد همراه با تب، درد غیر معمولی و معمولاً نشان دهنده وجود عفونت داخل بدن است. گاهی زخم‌های معده یا اثنی عشر دچار

عارضه پارگی می‌شوند و در حفره شکم عفونت ایجاد می‌کنند. آبسه‌های داخل شکمی، التهاب کیسه صفرا یا لوزالمعده و سنگ‌های کلیوی که دچار عارضه شده‌اند، از علل مهم تب همراه با دل درد هستند و همگی بیماری‌های مهمی به شمار می‌روند.

درد همراه با زردی پوست

وجود درد همراه زردی پوست، به بررسی دقیق‌تر و گاه بستری بیمار نیاز دارد. این علامت می‌تواند به علت وجود سنگ کیسه صفرا، تکان خوردن آن و در نتیجه انسداد مجرای صفراوی باشد. این بیماران با دل درد شدید و استفراغ مراجعه می‌کنند و گاهی لازم است در اسرع وقت تحت عمل جراحی قرار گیرند.

دردی که به پشت می‌زند

دردهایی که به پشت می‌زنند، ممکن است با دردهای کمر یا دردهای عضلانی اشتباه گرفته شوند ولی همراهی درد شکم و درد پشت‌گاه به دلیل التهاب پانکراس (پانکراتیت) یا التهاب و زخم اثنی عشر است. این بیماران باید از نظر قلبی هم بررسی شوند.

درد همراه با خونریزی گوارشی

درد شکم و استفراغ حاوی خون، می‌تواند به دلیل خونریزی از مری یا معده باشد. خونریزی گاهی ناشی از وجود زخم در دستگاه گوارش فوقانی، بیماری‌های مزمن کبدی یا حتی سرطان‌های دستگاه گوارش است. گاهی خونریزی گوارشی خود را با سیاه رنگ شدن مدفوع نشان می‌دهد و برخی اوقات در فرد دچار درد شکم، خون روشن به همراه مدفوع یا بدون آن از مقعد دفع می‌شود. در همه این موارد باید هرچه سریع‌تر به پزشک مراجعه شود.

دردی که با تغییر وضعیت تشدید می‌یابد

اگر در اثر حرکت، پهلو به پهلو شدن و سرفه درد ناحیه شکم تشدید شود، احتمالاً اتفاق مهمی افتاده و پرده پوشاننده حفره شکم دچار التهاب شده است. به این حالت پریتونیت گفته می‌شود. پریتونیت یکی از اورژانس‌های پزشکی است و اغلب به عمل جراحی اورژانس نیاز دارد. چنین افرادی در زمان معاینه شکم با کوچک‌ترین فشار روی جدار شکم دچار درد بسیار شدید می‌شوند. سوراخ شدن جدار روده یا معده و انسداد عروقی که به روده‌ها خون‌رسانی می‌کنند، از علت‌های منجر به پریتونیت (التهاب حفره داخلی شکم) هستند.

دردی که تا کشاله ران تیر می‌کشد

دردهایی که از ناحیه کمر شروع و به کشاله ران انتشار می‌یابند، معمولاً ناشی از بیماری‌های کلیوی مانند عفونت کلیه و سنگ‌های کلیوی هستند. بیماران اغلب شکایت‌های دیگری از قبیل سوزش ادرار، تهوع و استفراغ هم دارند.

درد عصبی

برخی بیماران هنگام مراجعه به یک نقطه خاص مانند ناف یا پهلو یا نقطه‌ای در زیر دنده‌ها اشاره می‌کنند و از درد این نواحی شکایت دارند و در معاینه و بررسی‌های نکته‌ای که نشان‌دهنده بیماری باشد، یافت نمی‌شود. این دردها بیشتر جنبه روحی روانی (سایکوسوماتیک) دارند. در این زمان پزشکان بیمار را به خواب خوب، ورزش و کنترل استرس‌های محیطی تشویق می‌کنند و در صورت لزوم به روان‌پزشک ارجاع می‌دهند.

دردی که در اثر فعالیت ایجاد می‌شود

این نوع درد شکم باید جدی‌تر بررسی شود. اگر درد بالای شکم در اثر فعالیت، مثلاً ورزش یا از پله بالا رفتن ایجاد شود، به خصوص اگر با تهوع و تنگی نفس یا تعریق همراه باشد، ممکن است درد قلبی باشد. متأسفانه مبتلایان به چنین دردهایی خیلی دیر مراجعه می‌کنند و اغلب درد را به مشکلات معده نسبت می‌دهند. خصوصیت مهم درد قلبی آن است که در اثر فعالیت تشدید می‌شود و با استراحت بهبود می‌یابد. گاهی درد ناشی از حمله قلبی به هیچ وجه در قفسه سینه یا بازوها احساس نمی‌شود و فقط در ناحیه بالای شکم احساس می‌شود.

درد زونا

بیماری زونا یک بیماری ویروسی است که گاهی با درد نسبتاً شدید شکمی آغاز می‌شود و ابتدا تشخیص آن دشوار است ولی بعد از حدود یک هفته از شروع علائم، ضایعات تاولی آن در ناحیه دردناک شکم پدیدار و تشخیص قطعی می‌شود. معمولاً این درد یک طرفه است.

درد قاعدگی

در بیشتر خانم‌ها به فاصله کمی قبل از شروع عادت ماهانه آغاز می‌شود. بسیاری از خانم‌ها با این نوع درد آشنایی دارند و آن را در هر بار قاعدگی تجربه می‌کنند. اگر هر دوره درد به صورت غیرعادی و متفاوت از دوره‌های قبلی بود، بیمار باید تحت بررسی قرارگیرد. ممکن است کیست تخمدان پاره شود یا حتی بارداری‌های خارج رحمی، شبیه این دردها را ایجاد کند. (پارسینه)